

Coraz więcej dzikich zwierząt zostaje poszkodowanych w różnego rodzaju wypadkach i wymaga specjalistycznego leczenia. W Polsce istnieją ośrodki pomagające w przywracaniu zwierząt do życia w środowisku naturalnym. Tego typu działalnością zajmują się ośrodki rehabilitacji zwierząt. Aktualnie w kraju istnieje 78 takich ośrodków. Specjalizują się one w leczeniu różnych grup zwierząt. Ośrodek rehabilitacji zwierząt to miejsce, w którym jest prowadzone leczenie i rehabilitacja zwierząt dziko występujących, wymagających okresowej opieki człowieka w celu przywrócenia ich do środowiska przyrodniczego (art. 5 pkt 13 ustawy z 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody). Utworzenie i prowadzenie ośrodka rehabilitacji zwierząt wymaga uzyskania zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (art. 75 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody). Zezwolenie takie wydaje się na wniosek, który zawiera:

- imię, nazwisko i adres albo nazwę i siedzibę wnioskodawcy;
- wskazanie położenia ośrodka;
- opis pomieszczeń do leczenia i rehabilitacji zwierząt;
- wykaz gatunków lub grup gatunków zwierząt, które mogą być leczone i rehabilitowane w ośrodku, zawierający nazwę gatunków lub wyższych jednostek systematycznych grup gatunków w języku łacińskim i polskim, jeżeli polska nazwa istnieje;
- wskazanie osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ośrodka;
- informację o możliwości zapewnienia opieki lekarsko-weterynaryjnej;
- opinię właściwej miejscowo rady gminy.

Warunki przebywania zwierząt w ośrodku powinny odpowiadać potrzebom biologicznym zwierząt w okresie ich leczenia i rehabilitacji, a zwierzęta objęte leczeniem i rehabilitacją w ośrodku nie mogą być sprzedawane. Regionalny dyrektor ochrony środowiska może dofinansowywać z własnych środków budżetowych leczenie i rehabilitację zwierząt w ośrodkach (art. 76 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody). Regionalny dyrektor ochrony środowiska, właściwy ze względu na miejsce położenia ośrodka rehabilitacji, z własnej inicjatywy lub na wniosek Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przeprowadza kontrole w zakresie działalności ośrodka, jednak nie rzadziej niż raz na trzy lata.

Udzielanie pomocy rannemu zwierzęciu

Trzeba wiedzieć, że nie we wszystkich przypadkach uzasadnione jest zabieranie zwierząt z ich naturalnego środowiska w celu udzielenia pomocy. Są jednak sytuacje, że bez okresowej pomocy człowieka zwierzę nie przeżyje. Łapanie dzikiego zwierzęcia jest oczywiście uzależnione od jego rozmiaru i gatunku. Małe

zwierzaki najlepiej podnosić przez szmatkę, na większe dobrze jest najpierw narzucić jakiś koc lub np. kurtkę. Trzeba uważać na broń zwierząt jakimi są ich pazury, szpony (ptaki drapieżne), dziób (szczególnie niebezpieczne dla oczu są długie dzioby ptaków takich jak czaple, żurawie, bociany). Jeże też ciężko jest podnosić gołymi rękami, dobrze sprawdzają się przy nich skórzane rękawiczki lub narzucona szmatka. Pamiętajmy też o chorobach odzwierzęcych. Po każdym kontakcie z dzikim zwierzęciem obowiązkowo należy umyć ręce. Bardzo ważne jest, żeby zminimalizować zwierzęciu stres związany z kontaktem z człowiekiem i nie przetrzymywać zwierzęcia w rękach zbyt długo. Dlatego zanim zabierzemy zwierzę, dobrze jest najpierw przygotować pojemnik, w którym będzie ono transportowane. Do transportu najlepiej nadają się pudła kartonowe ze zrobionymi otworami wentylacyjnymi, niewiele większe od samego zwierzęcia, ewentualnie kocia transportówka lub plastikowy pojemnik. Na dnie można położyć kawałek czystej szmatki bez wystających nitki, sznurków, w które zwierzę mogłoby się zaplątać. Jeśli pomoc ma dotyczyć dużego zwierzęcia, jak np. sarna lub dzik, najbezpieczniej jest wezwać do tego odpowiednie służby. Pamiętajmy też, że każde zwierzę znacznie się uspokoi, jeśli narzucimy coś na jego głowę i zakryjemy oczy.

Lista ośrodków rehabilitacji zwierząt w Wielkopolsce, do których warto zadzwonić, jeśli potrąciłeś dzikie zwierzę lub znalazłeś je ranne:

Nazwa ośrodka rehabilitacyjnego	Lokalizacja	Adres korespondencyjny	Zakres działalności ośrodka
Nadleśnictwo Grodziec	ul. Leśna 50 62-580 Grodziec	ul. Leśna 50 62-580 Grodziec tel. 63 248 50 27 faks 63 24 85 027	ptaki i ssaki
Polski Związek Łowiecki Stacja Badawcza	ul. Sokolnicza 12 64-020 Czempin	ul. Sokolnicza 12 64-020 Czempin tel. 61 28 26 563 faks 61 28 27 340	ptaki i ssaki
Ptasi Azyl – Dyrekcja Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu	ul. Browarna 25 61-063 Poznań	ul. Browarna 25 61-063 Poznań tel. 512 819 925, 61 87 68 623	ptaki
Ośrodek rehabilitacji	Osiek 38	Osiek 38	jeleń europejski, daniel,

zwierząt w Osieku	63-920 Pakosław	63-920 Pakosław	sarna, dzik, zając szarak, dziki królik
Ośrodek rehabilitacji zwierząt w Kleszczynie	Kleszczyna 3 77-400 Złotów	Kleszczyna 3 77-400 Złotów	ptaki, ssaki (z wyłączeniem żubra, jelenia szlachetnego, łosia i niedźwiedzia brunatnego), gady i płazy
Kaliskie Stowarzyszenie Pomocy dla Zwierząt „Help Animals”	Niedźwiedź 77 63-500 Ostrzeszów	ul. Asnyka 58/42	